

Distriktsplan for reinbeitedistrikt/ orohat 9
Čorgas ja Oarje Deatnu / Nordkyn og Vestre Tana

I henhold til reindrifftslovens § 62 har distriktstyret i Reinbeitedistrikt 9 utarbeidet distriktsplan med opplysninger som er nødvendig for den offentlige planlegging. Berørte kommuner er orientert om planarbeidet og hovedinnholdet i planen.

1 Beskrivelse av distriktet	2
1.1 Administrative forhold og organisering.	2
1.2 Beite og driftsforhold	3
1.3 Flytteleier	4
1.4 Oppsamlingsområder	4
1.5 Anlegg	4
1.6 Uttak av trevirke til materialer og brensel	5
1.7 Distriktets egen motoriserte ferdsel	5
2 Inngrep og forstyrrelser	5
2.1 Vassdrags utbygging.	6
2.2 Vindkraft.	6
2.3 Mineralnæring	6
2.4 Gammer og hytter	6
2.5 Løypenettet for snøscooterkjøring (rekreasjonskjøring)	6
2.6 Jaktpress	7
2.7 Rovdyr og andre tap	7
3: Framtidig utnyttning av distriktets samlede beiteressurser	7
3.1 Rammevilkår	7
3.2 Om foring av rein:	7
3.3 Om reinbestand og fremtidig rekruttering:	7

1 Beskrivelse av distriktet

1.1 Administrative forhold og organisering.

Etter reindrifftslovens § 5 og 6 skal det samiske reindrifftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger hos landbruksdepartementet (områdegrensener) og reindrifftsstyret (distriktsgrensener). Reinbeitedistrikt 9 – Čorgašnjarga - fikk i hovedsak sine nåværende grenser gjennom Fylkesmanns forordninger av 1934.

Reinbeitedistrikt 9 (Čorgašnjarga) utøver sin reindrift innenfor Tana kommune/Deanu gielda, Lebesby kommune og Gamvik kommune. Forvaltningsmessig er navnet Reinbeitedistrikt 9 Čorgas ja Oarje Deatnu / Nordkyn og Vestre Tana (tidligere D9,10 11 og 12)

Gjennom sommermånedene og høsten/tidlig vinter beiter hele distriktet under en felles ledelse og ansvar. Gjeting og tilsyn i denne tiden fordeles etter en hensiktsmessig turnusordning. Etter skilling på vinteren er flokken delt i mindre siidaer, som beiter på sine tradisjonelle beiteområder til flokkene er flyttet inn på sommerbeite på Čorgas igjen i april/mai.

Pr. 1. april 2023 er det registrert 10 siidaandeler i distriktet. Reindrifftsstyret har fastsatt øvre reintall for distriktet på 5800 dyr. For faktisk reintall og andre nøkkeltall vises det til årlige publikasjoner som ressursregnskap for reindrift for oppdaterte tall.

Kart viser årstidsbeitene, trekkveier, flytteveier, oppsamlingsområder og kalvingsområder. Kartene gir en oversikt over reindriftens nåværende arealbruk under normale forhold. Distriktet vil presisere at endringer i arealbruken kan skje som følge av ekstraordinære beite- og driftsforhold.

Arealbrukskartet til Čorgaš reinbeitedistrikt er digitalisert og er tilgjengelig på internett gjennom webadressen: «<https://kilden.nibio.no>». Her kan en gjennom valg i ulike «menyer» se de ulike sesongbeiteområdene, flytt- og trekkleier, tekniske installasjoner etc. Når det gjelder arealbrukskartet er det viktig å huske at kartet er ment å gi en oversikt over hovedtrekkene i distriktets bruk, men det vil aldri være helt nøyaktig eller helt dekkende. Avvikende bruk vil være både vanlig, nødvendig og lovlig både på grunn av årlige variasjoner i klima og beiteforhold og andre faktorer som f.eks. høy konsentrasjon av rovvilt i enkelte delområder

Kartet er til hjelp og veiledning overfor øvrige naturbrukere og/eller myndigheter. Kartene er utarbeidet i samarbeid med Landbruksdirektoratet

1.2 Beite og driftsforhold

Flytting til sommerbeitedistriktet skjer i april/mai, og flytting herfra i september/oktober.

Čorgaš/Nordkynhalvøya, som et sommerbeitedistrikt for rein, er rikt på beitevekster som reinen foretrekker om sommeren. Terrenget kan virke preget av mye stein og ur, men er et rikelig sommerbeiteområde med mye grøntbeite mellom steinblokkene og de mange bekkeleier, grassletter og våtmyrsområdene.

I de varmeste sommermånedene med mye insektplage trekker mesteparten av reinen til høyreliggende områder som Rašša/ Sandfjellet og Gidni/ Kinnarodden, hvor det er gode luftingsområder/ bálggoseana, og samtidig nært å slippe seg ned på frisk grasbeite om natta.

I september starter hovedmerkingen av reinkalver og utskilling av slaktedyr. Flokken slippes samlet over Hopseidet i slutten av september eller begynnelsen av oktober. Tidspunkt kan variere ut ifra ukontrollerbare faktorer (temperatur- og/eller snøforhold)

I sommerdistriktet er det sparsomt med lavbeiter, og utflytting må derfor skje straks det er slutt på grønnbeitet og/eller når beitegraset visner etter de første frostnettene. Næringene på Kjøllefjordsiden (Garte og Skjötningberg), samt Kinnarodden, Slettnes og Omgangsland mot Mehamn og Gamvik, består av noe lavvekst som er nyttig spesielt på våren, men og for strørein som blir igjen på halvøya ved hovedsamlings.

Høstbeiteområdet for rein er skogområdene vest for Tanafjorden og Tanadalen, der rein beiter på sopp og grøntbeite i skogen så lenge det er lite snø, og gradvis går over til vinterføden som er vintergrønt gras og lav. Når skogsområdene fylles med snø trekker rein opp mot høyfjellet.

Vinterbeitet er resten av distriktet, sørover til Darjohka som pr i dag er distriktsgrense mot karasjok reinsogn. Distriktets vinterbeiteområder ligger klimatisk i en ustabil sone. Innlandsklimaet med forholdsvis mye snø og kulde om vinteren rekker hit, men også kystklimaet med regn og storm som fort kan føre til ising av beitene. Slike klimatiske "værkollisjoner" skjer stadig og er noe distriktet alltid må være forberedt på i fremtiden også.

I januar/februar er det reinskilling ved gjerdeanlegget i Levsse (Tana kommune). Tidspunktet avhenger noe av de årlige snø- og beiteforhold eller av mengde sammenblanding med nabo-distrikt. Etter skilling deles flokken vanligvis opp i 3-5 vintersiidaer (driftsgrupper). Siidaene kan bestå og beite for seg selv i tradisjonelle driftsområder helt til flytting inn på sommerbeite i april/mai.

I et historisk perspektiv var vinterbeitene på finsk side av Tanaelven før grensesperringen i 1852. Senere er så å si alt tilgjengelig vinterbeitepotensial nede på de lavrike moseslettene i Tanadalen borte i dag p.g.a. overtakelse fra andre interesser. De lavdekte moene var for inntil ca. 50-60 år siden med og dannet hovedbeitegrunnlaget for rein om vinteren. Vinterbeiteressursene er derfor begrensede og særlig sårbare for ytterligere inngrep.

1.3 Flytteleier

I kartvedlegget er viktige flytte- og trekkleier markert. Flytteveier er særlig viktige for reindriften og har et særskilt vern etter reindriftingslovens § 22, men trekkveier er og like viktige, da det er reinens naturlige leier for forflytning uten å drives av mennesker.

1.4 Oppsamlingsområder

Oppsamlingsområder er nødvendige både ved reinsamling for å ta flokken i gjerdet og før flytting mellom årstidsbeiter. Disse områdene er anført på kart, og ligger i tilknytning til gjerdeanleggene og på vårbeitene.

Oppsamlingsområde før driving over Hopseidet til sommerbeitelandet om våren:

I forbindelse med reinflytting om våren over Hopseidet foreligger det en rettslig avtale om stenging av trafikken gjennom Smielvdalen. Her er det behov for et oppsamlingsområde før selve drivingen over eidet kan starte. Distriktet bruker oppsamlingsområdene i området på begge sider av veggen. Mot vest til Hovdenakken og mot øst til Skogfjordklubben.

Oppsamlingsområde før driving til Aslakhaugen merke- og slakteanlegg:

Området fra Aslakhaugen-anlegget i rett østlig retning til Sandfjellet og avgrenset med sjøen fra Ivarsfjord til Hopseidet brukes som oppsamlingsområdet i forbindelse med merking og slakting ved anlegget i september måned

Oppsamlingsområde før flytting til høstbeiteområde:

Området fra Blåfjellet til Hopseidet mellom veien i øst og sjøen i vest brukes for oppsamlingsområde for flokken i september måned før flytting til høst- og vinterbeiteområdet.

Oppsamlingsområde før flytting til vinterbeiteområde:

Området fra Tanafjorden og vestover gjennom skogsbelte Golggotvuobmi-Geainnodatvárri-Máskejohkaleahki brukes under brunst og høstbeite. Når disse lavereliggende områdene fylles med snø, des/ januar, trekker rein opp på høyfjellet og videre sørover mot Lákšjohka.

Oppsamlingsområde før driving i skillegjerdet ved Levse:

Distriktet bruker området Gårpejohka/Lákšjohka og sørover mot Gáhppat/Geahččoaiivi til oppsamlingsområde for rein tas til skillegjerdet ved Lefse.

Oppsamlingsområde før vårflytting

Områdene rundt Šuoššjohka/ Deanodat brukes som oppsamlingsområde før vårflytting.

Oppsamlingsområder ved samling på nes

Ved reinsamling på alle større nes/næringer brukes enden som oppsamlingsområde før flytting ut av området.

1.5 Anlegg

På kartvedlegget er permanente gjeterhytter, sperregjerder, arbeidsgjerder og slakteanlegg markert. I hht. reindriftingslovens § 24 kan reineiere føre opp midlertidige gjerder ved behov.

Distriktet har merke- og slakteanlegg på Čáloaivi/Aslakhaugen i Gamvik kommune. Anlegget brukes under merking og slakting på høsten. Anlegget ble totalrenovert i år 2002 og oppgradert i 2015.

Distriktet har også planer om et feltslakteanlegg her.

Distriktet har og et merkegjerd på Skjøtningberghalvøya.

På Mehamnfjellet har reineiere ført opp sine gjeterhytter innenfor et regulert område.

Over Hopseidet har reineierne oppført reinsperregjerde for å hindre sammenblanding med rein fra distrikt 13, samt hindre rein å trekke ukontrollert ut/inn av distriktet om sommeren/høsten.

Videre har distriktet et sperregjerde som går fra Hopseidet til Čáloaivi/Aslakhaugen og videre herfra til Oksevågdaalen i Lebesby kommune. Sperregjerdet skal hindre at rein som har vært i gjerdet ved Čáloaivi ikke skal blandes med rein som ennå ikke har vært i arbeidsgjerdet.

Distriktet har to felles gjeterhytter. En i Smielvdalen som brukes i forbindelse med flytting og en i Šuoššjohka som brukes under gjeting av flokken i perioder fra oktober til vårflytting. Det er og ønskelig og behov for en fellesgjeterhytte i området mellom Ilis og Ifjordveien.

I vinterbeiteområdet er det to skille- og slaktegjerder. Den ene i Uvjalatnja/Dunkratt Her er oppført to private gjeterhytter – hvorav ene hytta opprinnelig er bygget i fellesskap og til felles formål, men selve eierskapet tilhører en navngitt siidaandel

I det digitale kartet er gjeterhyttene merket, og det er merket gjeterhytter i Nikooaivi, Gárpejot og Jogaigávnadeapmi.

I Levsse ligger hovedanlegget for skilling og slaktning om vinteren. Her er det i normalår aktivitet i januar/februar. Fra hovedgjerdet i Levsse og ned til riksveien er det oppført ledekorridor der utskilt slakterein føres ned til bilveg for videre transport til slakteri.

Ved hovedanlegget i Levsse har de fleste siidaandelene ført opp private gjeterhytter.

Oppstarten på godkjent sperregjerde mellom Ifjord og Darejohka er startet i 2022, og planlagt ferdigstilt i 2025.

Vilkårene for godkjennelse av sperregjerdet er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet i vedtak av 16.12.2010, 20.07.2022 og 09.11.2022 gjelder ved oppføring av gjerdet.

Kartet settes inn

1.6 Uttak av trevirke til materialer og brensel

I henhold til reindriftslovens § 25 har reindriften rett til brensel og trevirke fra skogen i forbindelse med lovlig reindrift. Dette gjøres ved behov.

1.7 Distriktets egen motoriserte ferdsel

På sommerbeitelandet brukes terrengkjøretøy i forbindelse med samling, tilsyn og driving av rein. Enkelte år kan det være behov for helikopter en kort periode under samling.

På høst- og vinterbeitelandet brukes ATV og snøscootere til samling, gjeting og driving av rein, samt beitebefaring og transport. Det vises generell aktsomhet ved å bruke etablerte kjørespor der det er mulig, men trase må dog velges i forhold til flokkens beliggenhet.

Distriktet har ikke egne opprettede løyper for barmarkskjøring, men følger etablerte løyper så langt det er mulig i forhold til kjøreformålet. Dette ser distriktet som tilstrekkelig i forhold til plankravet i reindriftsloven.

2 Inngrep og forstyrrelser

Den største utfordringen har vært, er og vil fortsatt være å verne beitearealer.

I distriktet har det vært en rekke små og store inngrep som gjennom mange år har ført til en vesentlig forringelse av beiteområdene. Dette er f.eks veiutbygging, vindkraft, kraftledninger, nye bolig- og hyttefelt og spredt gamlebygging m.m. som har vanskeliggjort naturlige flyttinger og trekk mellom sesongbeitene.

I tillegg skaper økt menneskelig ferdsel stadig forstyrrelse for beitedyr.

Økningen av allmenn motorferdselen gjør at det faste løypenettet kan sammenlignes med faste inngrep og påvirker reindriftens mulighet til en effektiv utnyttelse av beiteressursene. Videre ser man nå at aktiviteter som jakt, hundekjøring, ski, terrengsykling og turløyper blir mer og mer populære, og i perioder kan det skape store forstyrrelser og merarbeid om det ikke skjer i dialog med reindriften. Løshunder er og et problem som følger denne type aktiviteter.

Reindrift er arealkrevende og det ligger store utfordringer i å få forståelse for dette fra andre interessenter, det være seg utbyggere eller brukere av utmark. En plutselig omlegging av driften vil alltid påføre mye merarbeid og betydelige kostnader, og er således en trussel for næringens bærekraft.

2.1 Vassdrags utbygging.

Distriktet opplever et sterkt press fra interesser som ønsker å bygge og regulere flere små vassdrag på Čorgaš. Slike utbygginger vil være store inngrep i sommerbeiteområdet, og samtidig påvirke og forstyrre den etablerte driftsformen man har gjort store investeringer i, bl.a. kostbare gjerder, gjeterhytter m.m..

2.2 Vindkraft.

Det er bygd ut vindkraftanlegg på Gartefjellet på Dyfjordhalvøya. Gartefjellet var et viktig område for reinen som beite om våren og forsommeren før innsektsplogen og om høsten når innsektsplogen er slutt. Området her har lang beitesesong fordi snøen går tidlig om våren og snølaget legger seg seint om høsten. Området brukes betydelig mindre nå, og man ser unnvikelse som en stor konsekvens av utbyggingen. Dette medfører videre økt press på andre områder.

2.3 Mineralnæring

Distriktet vet at det er økt interesse for mineralutvinning i nordområdene. Pr. i dag kjenner ikke distriktet til konkrete planer.

2.4 Gammer og hytter

Ønsket om gammer og hytter øker og vil kunne bli til stor forstyrrelse for reindriften, da det vil skape mere ferdsel i reinbeiteområder. Spesielt er dette merkbart innenfor Tana kommune.

2.5 Løypenettet for snøscooterkjøring (rekreasjonskjøring)

Løypenettet for snøscooterkjøring i rekreasjonsøyemed vil distriktet betrakte som inngrep på lik linje med annen utbygging på fjellet. Spesielt er det faste løypenettet i vinterbeiteområdet en stor forstyrrelse for beitedyr. I tillegg kommer dispensasjonskjøringer utenfor løypenettet. Ferdselen er en stadig forstyrrelse for rein på beite, og skaper stress og unødvendig mye vandring på reinen. Forstyrrelse gir og en dårlig utnyttelse av beiten, ved at fieski (beitegropområder) fryser til om rein skremmes ut av disse. Trafikken forårsaker og at rein unnviker mindre beitelommer mellom løypene.

Fra tid til annen vil distriktet måtte anmode Statsforvalteren om å stenge enkelte løyper av hensyn til reindrift. Det er fastlagt i Ot.prop om slike løyper at disse og bruken av dem ikke skal være til vesentlig skade eller ulempe for reindrift.

2.6 Jaktpress

I de senere årene har distriktet merket økende forstyrrelse fra elgjakt, da det antall elgval har økt. Forstyrrelsene medfører uro i parringstiden og under høstbeitet, og rein presses opp på høyfjellet, noe som kan få konsekvenser som; større sammenblandingsfare med nabodistrikt, uro og forstyrret parring, og at beitetilgjengeligheten blir ikke utnyttet i rett tid. Dette er landskap som er tilgjengelig i barmarkstiden og vil ikke være tilgjengelige senere på vinteren grunnet snø

Jaktpresset er til størst skade i området fra "Hillagurra barmarksløype" og nordover i hele skogsbeltet mot Vestertana/Smalfjord/Rustefjelbma mellom Tanaelva, da det er området rein primært beiter i jaktseasonen.

En fremtidig løsning av problemet kan bygge på en fremskyvning av jakttiden i dette området og ved å forby bruk av løse hunder.

2.7 Rovdyr og andre tap

Bestand av jerv, gaupe og ørn har økt mye i distriktet de siste årene. I forhold til tall for bestand, reintall, tap m.m. vises det til årlige publikasjoner fra forvaltningen.

Denne dramatiske økningen av rovviltstammen har påført reieneierne store tap, både av rein, økonomisk tap, merarbeid og beiteforstyrrelse. Distriktet ønsker en reduksjon av rovviltbestanden.

Det er vanskelig å kunne dokumentere alle tapsårsaker. Tapene skisseres grovt i kategoriene rovvildt drept og naturlige dødsårsaker. Tall fremgår av det årlige ressursregnskapet for reindriftsnæringen.

Distriktet søker årlig om midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader. Distriktet føler at man har forsøkt alt, men at det på sikt ikke finnes gjennomførbare forebyggingstiltak som kan bidra til å løse problemet uten at rovviltbestanden reduseres

3: Framtidig utnyttning av distriktets samlede beiteressurser

3.1 Rammevilkår

Den første forutsetningen for bærekraftig drift vil være sikring av beitearealer mot inngrep og unødvendig forstyrrelse. Et annet nødvendig vilkår vil være at rovviltforvaltningen forbedres og at uttak av rovvilt intensiveres. Videre vil gode muligheter for omsetning av både kjøtt og biprodukter av rein være avgjørende for næringens fremtid.

3.2 Om foring av rein:

Ut ifra det faktum at vinterbeiteområdet ligger i en klimatisk ustabil sone, er det viktig å opprettholde kunnskapen om foring av rein som utøverne har opparbeidet seg gjennom 1990-tallet da en opplevde mange etterfølgende harde vintre med fastlåste beiter.

3.3 Om reinbestand og fremtidig rekruttering:

Klimaet er i endring. Opplever mildere vintre, som igjen utfordrer beiteforholdene.

Den totale reinbestand ligger på et bærekraftig nivå i dag.

Summen av alle inngrep som er foretatt, og de som man allerede er kjent med kommer, gjør det stadig vanskeligere for oss å utøve vår næring. Arealet blir stadig redusert, og tålegrensen er nådd. Distriktet er derfor svært restriktive og tilbakeholdne i forhold til å gå med på nye større arealinngrep i de sentrale beiteområdene.

Distriktsplan enstemmig vedtatt på årsmøte RBD 9 27.6.2023